De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Emancipatie
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
67178841

Uw brief
06 november 2026

Uw referentie
21 501

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Datum 16 november 2026

Betreft Verslag van een schriftelijk overleg over de informele EPSCO-Raad van 23 november 2026

Hierbij stuur ik u de reactie op het verzoek van de commissie naar aanleiding van mijn brief van 30 oktober 2026 inzake de geannoteerde agenda informele EPSCO-Raad 23 november in Tralee, Ierland (Kamerstuk 2026Z23651).

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie,

Judith Zs.C.M. Tielen

21 501 **Informele Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken**

Nr. **Verslag van een schriftelijk overleg**
Vastgesteld d.d. …

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brieven van de:

- staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 30 oktober 2026 inzake de Geannoteerde agenda informele EPSCO-Raad 23 november in Tralee, Ierland (Kamerstuk 2026Z23651);
- staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 30 oktober 2026 inzake het Verslag van de Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken (EPSCO) van 17 oktober 2025 in Luxemburg voor het onderdeel ‘sociaal beleid: gelijkheid’ (Kamerstuk 21501-31, nr. 803).

Bij brief van ... heeft de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Hamstra

Adjunct-griffier van de commissie,
Easton

Inhoud

I Vragen en opmerkingen uit de fracties
- **Inbreng van de leden van de VVD-fractie**
- **Inbreng van de leden van de PRO-fractie**
- **Inbreng van de leden van de CDA-fractie**

II Reactie van de staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de informele agenda en het verslag van de Raad van 17 oktober 2025. Deze leden hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

Ten aanzien van de EU-strategie voor gendergelijkheid 2026-2030 hebben de leden van de VVD-fractie op te merken dat ongewenste buitenlandse beïnvloeding een grote rol speelt in het verspreiden van schadelijke informatie als het gaat om gender- en lhbtiq+-gelijkheid. Wat is de concrete inzet van het kabinet als het gaat om het agenderen van ongewenste buitenlandse beïnvloeding tijdens de Raad? Op welke manier ziet het kabinet een rol voor het tegengaan van ongewenste buitenlandse beïnvloeding binnen de EU-strategie? Deze leden benadrukken daarnaast dat geweld tegen vrouwen en lhbtiq+-personen ook onderdeel moet zijn van de EU-strategie. Hoe is het kabinet van plan om dit onderdeel uit de Emancipatienota te agenderen tijdens de informele raad?

De leden van de VVD-fractie lezen daarnaast dat tijdens de EPSCO-Raad in oktober 2025 de ministers hun steun uitspraken voor de inzet van de Commissie om conversiepraktijken te verbieden. Wat is de huidige stand van zaken als het gaat om de inzet van de Commissie om conversiepraktijken te verbieden? En wat is daarbij de inzet van het kabinet?

Inbreng van de leden van de PRO-fractie

De leden van de PRO-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de onderhavige stukken. Deze leden zijn van oordeel dat in een rechtvaardig land geen ruimte is voor welke vorm van discriminatie en seksisme dan ook. Samen kunnen we echter ongelijke rolpatronen, diepgewortelde vooroordelen en systemen van onderdrukking doorbreken en strijden voor een vrije, gelijkwaardige samenleving. Zover zijn we helaas echter nog lang niet in Nederland. Integendeel: Nederland duikelde afgelopen tijd vijftien plaatsen in de Gender Gap Index, is inmiddels weer drie plaatsen gezakt en bungelt op de

46ste plaats.[1] Dit baart de leden van de PRO-fractie ernstige zorgen. Tijdens een eerder debat merkte de staatssecretaris op dat het altijd beter kan.[2] Deze laconieke reactie formuleert niet alleen een waarheid als een koe, maar de leden van de PRO-fractie bespeuren er ook weinig gevoel voor urgentie in. Gelijke rechten ontstaan niet vanzelf. We moeten ervoor blijven vechten. In hoeverre kunnen deze leden erop vertrouwen dat de staatssecretaris dit ook gaat doen bij de EPSCO-Raad? Zij vragen dit in het bijzonder omdat bij het uitgaan van de onderhavige geannoteerde agenda de discussiestukken nog niet beschikbaar waren, zodat zij er maar op moeten hopen dat de staatssecretaris doortastend optreedt nu zij naar bevind van zaken moet handelen.

Bij het agendapunt ‘gendergelijkheid als motor voor welvaart en concurrentievermogen’ gaat het om de centrale rol van gendergelijkheid en concrete acties om de positie van vrouwen en meiden te versterken en mannen en jongens te betrekken bij een gelijkwaardig Europa. De geannoteerde agenda meldt dat Nederland de actieve betrokkenheid van mannen en jongens als essentieel ziet voor een gelijkwaardige samenleving. De leden van de PRO-fractie signaleren helaas dat online schadelijke rolpatronen worden gepromoot in de manosphere via platforms, fora, socialemedia-accounts en podcasts – vaak met giftige algoritmes specifiek gericht tegen vrouwen en minderheden – waarin mannelijkheid, de positie van de man en antifeministische opvattingen centraal staan. Hoe en in hoeverre wil de Nederlandse afvaardiging ook hier bij de EPSCO-Raad aandacht voor vragen? Er bestaan echter ook steeds meer mannen die zich inzetten om gendergelijkheid te bevorderen. Dat zou Nederland moeten aanmoedigen door gedragspatronen bespreekbaar te maken met publiekscampagnes en een brede dialoog. Maakt ook deze gedachte deel uit van de Nederlandse inzet bij de EPSCO-Raad?

Bij het agendapunt ‘volwaardige participatie voor personen met een beperking’ wil de Nederlandse afvaardiging toelichten hoe het inzet op een inclusieve samenleving waarin mensen met een beperking volwaardig kunnen deelnemen, in lijn met het VN-verdrag Handicap. De leden van de PRO-fractie willen dat het VN-verdrag niet meer alleen als zorgthema wordt behandeld, maar het vanuit een breder mensenrechtenperspectief wordt benaderd. Hoe staat het met de ratificatie van het Facultatief Protocol? Wat betekent als het gaat om de volwaardige participatie voor personen met een beperking de “ruimte voor nationale en lokale beleidskeuzes” waar Nederland aan zou hechten? Is het kabinet bereid om de interpretatieve verklaringen die Nederland bij de ratificatie van het VN-verdrag heeft afgelegd, in te trekken? Zo neen, kan de staatssecretaris dan nader toelichten welke overwegingen hieraan ten grondslag liggen?

[1] World Economic Forum, september 2026, Global Gender Gap Report 2026, p. 12

[2] Kamerstuk 30 420, nr. 452.

Inbreng van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de informele EPSCO-Raad van 23 november en hebben op dit moment geen verdere vragen.

II Reactie van de staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie

Ik heb met belangstelling kennisgenomen van de vragen van de fracties en de overige reacties van uw Kamer. Ik dank hen voor hun inbreng. De antwoorden houden dezelfde volgorde aan zoals in de inbreng van de fractie. De vragen zijn cursief weergegeven.

Inbreng van de leden van de VVD-fractie
De leden van de VVD-fractie hebben vragen over de EU-strategie voor gendergelijkheid 2026-2030. Zij willen weten wat de concrete inzet van het kabinet is om ongewenste buitenlandse beïnvloeding te agenderen tijdens de Raad en op welke manier het kabinet een rol ziet voor het tegengaan van ongewenste buitenlandse beïnvloeding binnen de EU-strategie voor gendergelijkheid.

Tijdens de informele Raad in Tralee staan drie centrale thema's op de agenda: gelijkheid en concurrentievermogen, gendergelijkheid en de zorgeconomie en 20 jaar VN-verdrag Handicap. Ik breng ongewenste buitenlandse beïnvloeding niet als apart agendapunt in, maar de delegatie zal wel toelichten hoe het Nederlandse emancipatiebeleid aansluit bij de EU-strategie voor gendergelijkheid 2026-2030.[3] De Emancipatienota 2027-2030 bevat expliciet aandacht voor de aanpak van online desinformatie.[4] De EU-strategie voor gendergelijkheid erkent de dreiging van de verspreiding van schadelijke anti-gendernarratieven door een gecoördineerde beweging op onze democratische waarden. De Europese Commissie heeft daarom een onderzoek aangekondigd naar online netwerken en narratieven die gericht zijn op jonge mannen en jongens, en hun mogelijke verband met antidemocratische krachten.[5] Tijdens deze Raad zullen we ook met andere lidstaten van gedachten wisselen over wat bij hen bekend is en welke maatregelen zij eventueel nemen. Ook ik laat op dit moment onderzoek doen naar de verspreiding en impact van anti-gendernarratieven in Nederland. Medio 2027 heb ik de resultaten en pas ik die toe in mijn beleid. Waar nodig, agendeer ik de uitkomsten bij andere bewindspersonen en toekomstige Raden.

Voorts benadrukken deze leden dat geweld tegen vrouwen en lhbtiq+-personen onderdeel moet zijn van de EU-strategie en vragen zij hoe het kabinet van plan is om dit onderdeel uit de Emancipatienota te agenderen tijdens de informele Raad.

Ik steun de EU-strategieën voor gendergelijkheid en gelijkheid van lhbtiq+ personen, die de bestrijding van haat en geweld centraal stellen.[6] Tijdens de informele Raad benadrukt Nederland dat geweld tegen vrouwen en lhbtiq+ personen onacceptabel is en, meer specifiek, dat we online haat krachtig moeten aanpakken. Dit sluit naadloos aan bij de Emancipatienota.

Ten slotte willen deze leden weten wat de huidige stand van zaken is met betrekking tot de inzet van de Commissie om conversiepraktijken te verbieden en wat daarbij de inzet van het kabinet is.

De Europese Commissie onderzoekt de aard, prevalentie en impact van conversietherapie op lhbtiq+ personen. In december 2026 neemt Nederland deel aan

[3] Kamerstuk 2026Z23651

[4] Kamerstukken II 2026/27, 30 420, nr. 453

[5] EU-mededeling, "Strategie voor gendergelijkheid 2026-2030" (COM(2026) 113) (5 maart 2026)

[6] Kamerstukken II 2025/2026, 22 112, nr. 4346 en nr. 4208

een Europese expertbijeenkomst over dit onderwerp. Het onderzoek en eventuele voorstellen vanuit de Commissie tot een aanbeveling tot een verbod op conversiebehandelingen worden in de zomer van 2027 verwacht. Het kabinet zal elk Commissievoorstel afzonderlijk beoordelen zodra het door de Europese Commissie wordt gepresenteerd. In Nederland treedt het verbod op conversiehandelingen in januari 2027 in werking.

Inbreng van de leden van de PRO-fractie
De leden van de PRO-fractie uiten hun zorgen over de daling van Nederland naar de 46ste plaats in de Gender Gap Index. Zij vragen in hoeverre zij erop kunnen vertrouwen dat de staatssecretaris doortastend zal optreden tijdens de EPSCO-Raad, mede naar aanleiding van dat bij het uitgaan van de geannoteerde agenda de discussiestukken nog niet beschikbaar waren, alsmede de uitspraak van de staatssecretaris dat het altijd beter kan.

Ik herken de zorgen. Ik wil dat Nederland weer stijgt en de vrijheid, gelijkwaardigheid en veiligheid van vrouwen en lhbtiq+ personen verbeteren. Daar span ik mij maximaal voor in.

De informele Raad heeft drie centrale thema's op de agenda: gelijkheid en concurrentievermogen, gendergelijkheid en de zorgeconomie en 20 jaar VN-verdrag Handicap. Bij het eerste thema beantwoordt de delegatie de discussievraag hoe we de economische voordelen van gendergelijkheid verankeren in ons beleid. We delen de resultaten van *Meer uren werkt!* en *Financieel Sterk door Werk* en halen nieuwe inzichten op voor verdere beleidsontwikkeling. Bij het tweede thema over gendergelijkheid en de zorgeconomie vragen we expliciet aandacht voor schadelijke rolpatronen die online worden gepromoot. Nederland zal het onderzoek aankondigen dat ik hiernaar laat uitvoeren.

Bij het agendapunt 'gendergelijkheid als motor voor welvaart en concurrentievermogen' willen deze leden weten hoe en in hoeverre de Nederlandse afvaardiging aandacht zal vragen voor schadelijke rolpatronen die online worden gepromoot in de manosphere. Voorts vragen zij of de gedachte om gedragspatronen bespreekbaar te maken via publiekscampagnes en een brede dialoog deel uitmaakt van de Nederlandse inzet.

Nederland vraagt expliciet aandacht voor schadelijke rolpatronen die online worden gepromoot in de manosfeer. Nederland zal het onderzoek aankondigen dat ik hiernaar laat uitvoeren. Daarnaast zet ik in op concrete acties uit de Emancipatienota: we voeren publiekscampagnes zoals *Man, zeg er wat van!* en betrekken mannen actief via een Mannenalliantie, met een subsidieregeling van 1 miljoen euro per jaar voor de periode 2027-2031. Dit sluit aan bij de discussievragen over hoe we een gelijkere verdeling van zorgtaken kunnen bevorderen, aangezien traditionele rolpatronen vaak de oorzaak zijn van ongelijke verdeling. Door deze patronen bespreekbaar te maken, dragen we bij aan een gelijkwaardigere samenleving.

Ten aanzien van het agendapunt 'volwaardige participatie voor personen met een beperking' vragen de leden of het VN-verdrag Handicap vanaf nu vanuit een breder mensenrechtenperspectief zal worden benaderd in plaats van als zorgthema. Daarnaast willen zij weten wat de stand van zaken is met betrekking tot de ratificatie van het Facultatief Protocol. Ook vragen zij wat de "ruimte voor nationale en lokale beleidskeuzes" betekent voor de volwaardige participatie en of het kabinet bereid is de interpretatieve verklaringen in te

trekken die Nederland bij de ratificatie heeft afgelegd. Zo neen, verzoeken zij om een nadere toelichting van de overwegingen.

De implementatie van het VN-Verdrag Handicap is gericht op het verbeteren van de toegankelijkheid van de samenleving. De Nationale Strategie en de werkagenda voor de implementatie van het VN-Verdrag Handicap richten zich op de verschillende leefdomeinen. Er is verandering nodig op alle terreinen van het leven. Dat is niet beperkt tot het zorgthema.

Wat betreft de ratificatie van het facultatief protocol: in april ontving het kabinet het advies van de Raad van State op het voorstel van Rijkswet. Er wordt momenteel gewerkt aan het opstellen van het nader rapport. Zodra dit gereed is, kan de Minister van Buitenlandse Zaken, mede namens de Minister van Langdurige zorg, Jeugd en Sport, de stukken naar het Kabinet van de Koning zenden gericht op indiening bij de Tweede Kamer en zenden aan de Staten van Aruba, Curaçao en Sint-Maarten. Naar verwachting ontvangt de Tweede Kamer de stukken eind dit jaar.

We hebben bewust gekozen om bepaalde taken of verantwoordelijkheden bij gemeenten te beleggen. Gemeenten staan dicht bij hun inwoners, weten wat er lokaal speelt en kunnen daar bij de invulling van taken en verantwoordelijkheden op inspelen. Hierbij hebben gemeenten een reële mate van beleidsruimte nodig, zij moeten bij het invullen van die verantwoordelijkheid keuzes kunnen maken die passen bij de lokale context.

Tot slot: het beoordelen van de mogelijkheid om interpretatieve verklaringen in te trekken vraagt een analyse van de relatie tussen de verdragsbepaling en bijvoorbeeld nationale wetgeving. Ook moet gekeken worden naar de juridische gevolgen van het intrekken van de interpretatieve verklaringen. Het kabinet zal op korte termijn de kabinetsreactie op het rapport van de Nationaal Coördinator Discriminatie en Racisme (NCDR) aan de Kamer sturen waarin het proces rondom de interpretatieve verklaringen wordt beschreven. Naar verwachting gebeurt dit in december.